

GEMEENTE VUGHT

Datum : 12 november 2002
Afdeling : Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu
Raad : 19 december 2002 Agendapunt : -13-
:
Onderwerp : Aangepaste beleidsuitgangspunten met betrekking tot het plaatsen van masten ten behoeve van GSM/DCS netwerken

Aan de Raad,

1 Voorstel

Voorgesteld wordt om naar aanleiding van het hierbij ter kennis gebrachte eindverslag inspraak, de aangepaste beleidsuitgangspunten met betrekking tot het plaatsen van masten ten behoeve van GSM/DCS netwerken als beleidsuitgangspunten te nemen voor het te voeren beleid voor het plaatsen van GSM/DCS masten.

2 Samenvatting

Sinds de invoering van de mobiele telefonie worden wij geconfronteerd met aanvragen voor het plaatsen van GSM masten binnen onze gemeente. Om deze reden hebben wij beleidsuitgangspunten voor plaatsing van zendmasten geformuleerd. In de vergadering van 28 september 1999 heeft de commissie ROOW ingestemd om deze uitgangspunten te hanteren als ruimtelijk beleid voor het plaatsen van zendmasten. Na ruim twee jaar is dit beleid geëvalueerd en is bekeken of het aanpassing behoeft. Deze behoefte is tevens ingegeven doordat het kabinet op 8 december 2000 de nota Nationaal Antennebeleid heeft vastgesteld.

3 Toelichting voorstel

De toename van het aantal mobiele telefoons en het toenemende gebruik van zak- en autotelefoons maken het technisch noodzakelijk om het GSM netwerk verder te verdichten. Daarnaast heeft de rijksoverheid aan een aantal zendgemachtigden licenties uitgegeven om een nieuw netwerk te ontwikkelen voor mobiel bellen in Nederland. Dit betekent dat wij regelmatig verzoeken krijgen voor het plaatsen van GSM masten. Gelet op het bovenstaande heeft uw college beleidsuitgangspunten voor plaatsing van zendmasten geformuleerd en is de commissie ROOW in haar vergadering van 28 september 1999 akkoord gegaan met het hanteren van deze uitgangspunten als te voeren beleid.

Het kabinet heeft op 8 december 2000 de nota Nationaal Antennebeleid vastgesteld. De doelstelling van het antennebeleid is om binnen duidelijke kaders van Volksgezondheid, leefmilieu en veiligheid voldoende ruimte voor opstelpunten te stimuleren en faciliteren.

Uitgangspunt wordt dat antennes tot 5 meter vergunningsvrij worden en antennes tussen de 5 en 40 meter onder een licht bouwvergunningregime zullen vallen. Per 15 augustus 2002 is de vergunningsvrijheid voor masten tot 5 meter ingegaan.

Bij plaatsing van antennes op of aan een woongebouw dient op dit moment alleen de eigenaar van het gebouw toestemming te verlenen. In het convenant wordt het instemmingsrecht van de bewoners gegeven. Dit houdt in dat indien 50 % van de bewoners plus één bewoner tegen plaatsing van een antenne-installatie zijn er niet geplaatst mag worden.

Het convenant bevat verder een plaatsingsplan. Dit plan dat operators opstellen dient om de gemeenten overzicht en inzicht te geven in alle antennes die reeds geplaatst zijn en die geplaatst zullen gaan worden. Deze kaart zal naast de bovengenoemde uitgangspunten als basis voor het toekomstig te voeren beleid dienen. Daarnaast blijft de mogelijkheid open om met inachtneming van de geformuleerde uitgangspunten in te spelen op nieuwe ontwikkelingen. Daar waar op het plaatsingsplan zoekgebieden staan aangegeven zijn er geen mogelijkheden om op de bestaande masten zenders bij te plaatsen. Ook bevat het convenant blootstellinglimieten aan elektromagnetische velden. Deze komen overeen met de aanbevolen grenswaarden van het advies van de Gezondheidsraad uit 1997.

Juridisch

De huidige bestemmingsplannen in onze gemeente bevatten nog geen voorschriften die het plaatsen van dergelijke antennemasten toelaten.

Vanuit het belang van telecommunicatiebedrijven is de noodzaak tot het bijplaatsen van antenne-inrichtingen begrijpelijk. Bij deze noodzaak wordt door de bedrijven vaak gerefereerd aan de vrijheid van meningsuiting.

Wij zijn van mening dat het niet in alle gevallen meewerken aan de bouw van antenne-inrichtingen geen inbreuk vormt op de vrijheid van meningsuiting.

Een bouwverbod kan noodzakelijk zijn als hierdoor wordt voorkomen dat andere belangen onevenredig worden geschaad. In dat geval betekent het dat een verbod voor een bouwwerk, dat hinder oplevert voor omwonenden, noodzakelijk wordt geacht ter bescherming van de rechten van anderen als bedoeld in artikel 10 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM). Samengevat kan worden gesteld dat indien door de oprichting van een antenne-inrichting, de belangen van de omgeving in onevenredige zin worden geschaad, het recht op vrijheid van meningsuiting kan worden beperkt door medewerking te weigeren aan de bouw van de antenne-inrichting. Uit jurisprudentie blijkt dat er steeds een afweging moet plaatsvinden tussen het belang van de vrijheid van meningsuiting van de antennehouder en de andere belangen.

Voorwaarden voor plaatsing

Primair dient er naar gestreefd te worden om het aantal masten zo gering mogelijk te houden door het zogenaamde "gastgebruik" voor te schrijven en de hoogte van de masten te beperken tot hetgeen radiotechnisch aanvaardbaar is.

* Plaatsing in landelijk gebied.

Uit visueel-ruimtelijk oogpunt is het veelal niet wenselijk een mast in landschappelijk waardevolle gebieden te plaatsen, met name in open landschappen. In onze situatie moet hierbij o.a. gedacht worden aan de Gement.

Indien voor de ontwikkeling van het landelijk dekkende mobiele netwerk toch plaatsing van een solitaire antennemast in een dergelijk gebied noodzakelijk wordt geacht, willen wij alleen onder de volgende voorwaarden aan plaatsing van een antennemast medewerking verlenen:

- alternatieve locaties moeten goed onderzocht zijn op ruimtelijke (on)aanvaardbaarheid;
- er dient nadrukkelijk inzicht te bestaan in de functionele inpassing in het technisch netwerk;
- plaatsing van een mast binnen een bestaand bouwblok is niet mogelijk.

Pas als uit deze gegevens blijkt dat er geen beter alternatief beschikbaar is en plaatsing van een antennemast essentieel is voor de ontwikkeling van het mobiele netwerk, kan als uitzondering in bovengenoemd gebied ingestemd worden met plaatsing van een solitaire mast, onder voorwaarde dat deze mast zodanig landschappelijk wordt ingepast dat er geen sprake is van een op zich zelfstaande "kale mast" door b.v. omplanting met bomen of iets dergelijks of plaatsing zo dicht mogelijk bij bestaande (groepjes) bomen.

*** Koppeling aan bestaande hoge objecten**

De regels voor Koppeling aan bestaande hoge objecten kan gelet op de nota Nationaal Antennebeleid (waarin staat dat antennes tot 5 meter hoogte vergunningsvrij zijn) komen te vervallen. Uitzondering voor vergunningsvrij wordt gemaakt voor plaatsing op of aan gebouwen die op de rijks- of gemeentelijke monumentenlijst staan;

*** Plaatsing langs de infrastructuur.**

Langs bestaande rijks - en provinciale wegen wordt er de voorkeur aangegeven om de mast te plaatsen op of aan bestaande objecten zoals lichtmasten, reclamezuilen, signaleringsborden, benzinstations, parkeerplaatsen e.d. Is dit niet mogelijk dan kan 1 mast van maximaal 40 m toegestaan worden bij elk viaduct of knooppunt.

*** Plaatsing in een woonomgeving.**

Uit een oogpunt van horizonvervuiling, aantasting woongenot en de vrees bij een deel van de bevolking voor lange termijn gezondheidseffecten worden installaties zoveel mogelijk geweerd uit woongebieden. Indien plaatsing vanwege "dekking" onontkoombaar is, dienen de volgende randvoorwaarden gesteld te worden.

- niet direct in het zicht (d.w.z. tegenover voor-of achtergevel) woningen;
- de plaats (hekwerk e.d.) dient zorgvuldig vorm te worden gegeven;
- in geval van een solitaire opstelling dient deze opstelling zo plaats te vinden dat er vanuit verschillende standpunten hooguit één mast zichtbaar is terwijl ook de bijbehorende electrakasten dusdanig ingepast moeten worden dat deze de woonomgeving niet ontsieren.

Straalpaden

Rekening dient gehouden te worden met de bebouwings - en beplantingsvrije straalpaden van defensie. Aanvragen binnen deze straalpaden dienen goedkeuring van defensie te verkrijgen.

Milieu

Voor het plaatsen van de masten is geen milieuvergunning vereist.

Veiligheid

Bij het plaatsen van masten dient met een aantal aspecten rekening te worden gehouden een van de aspecten is het veiligheidsaspect. Dit aspect kan onderverdeeld worden in gezondheidsrisico en brandgevaar door o.a. blikseminslag.

Gezondheidsrisico

Zoals bekend werkt GSM apparatuur met elektromagnetische velden ook wel radiogolven genoemd. De vraag is of deze radiogolven van invloed zijn op de gezondheid van de mensen die in de buurt wonen van een GSM mast. Uit onderzoek blijkt dat wanneer bepaalde niveaus overschreden worden, elektromagnetische velden mogelijk schadelijk zijn voor het menselijk lichaam. De "International Commission on Non-Ionizing Radiation Protection" (ICNIRP) heeft onderzoek gedaan naar blootstelling aan radiogolven en aan de hand daarvan richtlijnen opgesteld. Aan de hand daarvan heeft de Hoofdinspectie van de Volksgezondheid voor de Milieuhygiëne van het Ministerie van VROM in 1997 de publicatie "Richtlijnen voor radiofrequentie straling bij zendinrichtingen" uitgegeven. In deze richtlijnen worden blootstellingslimieten vermeld. De Nederlandse Gezondheidsraad heeft vergelijkbare richtlijnen uitgegeven inzake maximaal aanvaardbare blootstellingsniveaus. De gezondheidsraad adviseert een grenswaarde van 49 Volt per meter voor 900 MHz en 81 Volt per meter voor 1800 MHz (dit zijn de frequenties die door GSM worden gebruikt). De Nederlandse GSM- netwerk aanbieders voldoen aan deze normen. Wel wordt geadviseerd om horizontaal een afstand van 3 meter tot de straalbundel te houden en verticaal 0,5 meter. Bij meerdere antennes op een opstelpunt neemt het totaal vermogen in één richting iets toe maar blijft beneden de gestelde grenswaarde.

Ondanks deze publicaties en normen blijft er -al of niet terecht- doch zeer begrijpelijk angst bij de bewoners bestaan voor stralingsgevaar. Om deze reden dient de GSM-aanbieder aan kunnen tonen dat de door de Gezondheidsraad gestelde blootstellingslimieten ter plaatse van de dichtstbijzijnde woning niet worden overschreden door de plaatsing of toevoeging van zijn GSM-zenders op de betreffende locatie.

Brandgevaar

In het kader van brandveiligheid moeten de installaties voldoen aan de bliksembeveiligingsnorm NEN 1014.

Planologische procedure

In nieuw op te stellen bestemmingsplan zullen expliciet zones worden opgenomen waarbinnen het plaatsen van een mast zou kunnen worden toegestaan, rekening houdende met de hiervoor vermelde randvoorwaarden. Tot aan die tijd kan deze nota de basis vormen voor het verlenen dan wel weigeren van de voor de bouwvergunningen benodigde vrijstellingen of een procedure als bedoeld in artikel 19, lid 1 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening.

Overeenkomst

*** Plankosten**

In onze gemeente is het gebruikelijk om de kosten van een planherziening bij de verzoeker (op basis van een overeenkomst) in rekening te brengen. Vanwege de urgentie bij deze verzoeken willen aanvragers niet wachten op een integrale herziening, dus dient op een andere manier kostendoorrekening plaats te vinden (kosten voor stedenbouwkundig advies, administratieve uren e.d.)

*** Opbrengsten**

Aan het plaatsen van GSM antennes zijn voor de gemeente geen kosten verbonden. Veelal wordt een jaarlijkse vergoeding betaald aan eigenaren van gebouwen of grond waarop een antenne-installatie wordt geplaatst (variërend van €1500,- tot € 5000,- per installatie per jaar). Voor zover de masten geplaatst worden op gemeentegrond komt deze opbrengst toe aan de gemeente.

Voor het plaatsen van een antenne hoger dan 5 meter is een bouwvergunning noodzakelijk. Hiervoor dienen de gebruikelijke bouwleges te worden betaald.

*** Planschade**

In artikel 49 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening is bepaald dat een belanghebbende die ten gevolge van onder meer bepalingen van een bestemmingsplan, schade lijdt of zal lijden, welke redelijkerwijs niet of niet geheel te zijner laste behoort te blijven en waarvan vergoeding niet of niet voldoende is verzekerd de gemeenteraad kan verzoeken een naar billijkheid te bepalen schadevergoeding aan hem toe te kennen. In het kader van het plaatsen van antennemasten zijn wij van mening dat de kosten van mogelijke planschadeclaims door de antennehouders dienen te worden gedragen. Indien een locatie gevonden kan worden welke voldoet aan de in deze notitie gestelde randvoorwaarden, en de bewoners, voor inwerkingtreding van de uitgangspunten van deze notitie, door inspraak de mogelijkheid hebben gekregen hiertegen bedenkingen in te dienen, achten wij de kans op gegronde planschadeclaims gering.

Het verlenen van medewerking aan het in procedure brengen van een bestemmingsplanwijziging of een artikel 19 WRO procedure zullen wij onder meer afhankelijk stellen van een door de antennehouder te tekenen overeenkomst waarin hij zich bereid verklaart de kosten van planschadeclaims voor zijn rekening te nemen.

*** Medegebruik**

Indien van gemeentezijde medewerking wordt verleend aan de oprichting van een antennemast dient de antennehouder volgens het afgesloten convenant toe te staan dat andere aanbieders soortgelijke diensten, indien de (technische) mogelijkheid daartoe bestaat, gebruik maken van de betreffende antennemast.

Daadwerkelijke plaatsing en eigendomsverhoudingen

In alle gevallen zal de betreffende antennemast worden geplaatst op grond die niet in eigendom toebehoort aan de aanvrager; indien de eigendom bij een ander dan de gemeente ligt, dient een aanvrager een bewijs te kunnen overleggen dat overeenstemming over de plaatsing is bereikt. Behoort de betreffende grond in eigendom toe aan onze gemeente, dan dient een recht opstal te worden gevestigd en een gebruikersrecht te worden betaald.

Burgemeester en wethouders van Vught,
de secretaris, de burgemeester,

mr. drs. A.P.M. ter Voert J. de Groot

Bijlage: Plaatsingsplan Vught